Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 12ης Δεκεμβρίου 2018*

«Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Διαδικασία για την κήρυξη εκπτώσεως – Συλλογικό εικονιστικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που απεικονίζει έναν κύκλο με δύο βέλη – Ουσιαστική χρήση του σήματος – Μερική έκπτωση – Κήρυξη μερικής εκπτώσεως – Άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 [νυν άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001] – Άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 58, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 2017/1001) – Κανόνας 22, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 [νυν άρθρο 10, παράγραφος 4, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/625] – Προσκόμιση του σήματος σε συσκευασίες – Αντίληψη του ενδιαφερόμενου κοινού»

Στην υπόθεση T-253/17,

Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, με έδρα την Κολωνία (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους P. Goldenbaum, I. Rohr και N. Ebbecke, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (**EUIPO**), εκπροσωπούμενου από τον D. Hanf,

καθού,

αντίδικος στη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του EUIPO:

Halston Properties, s. r. o., με έδρα την Μπρατισλάβα (Σλοβακία),

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του πέμπτου τμήματος προσφυγών του EUIPO της 20ής Φεβρουαρίου 2017 (υπόθεση R 1357/2015-5), σχετικά με διαδικασία για την κήρυξη εκπτώσεως μεταξύ Halston Properties και Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kanninen, πρόεδρο, J. Schwarcz και K. Ηλιόπουλο (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: R. Ūkelytė, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Απριλίου 2017,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 21 Ιουλίου 2017,

κατόπιν της συνεδριάσεως της 12ης Ιουνίου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 12 Ιουνίου 1996, η προσφεύγουσα, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, υπέβαλε αίτηση καταχωρίσεως συλλογικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε [αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε, ο οποίος έχει αντικατασταθεί από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2017, L 154, σ. 1)].

2 Το συλλογικό σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση (στο εξής: επίμαχο σήμα) είναι το ακόλουθο εικονιστικό σημείο:

3 Οι υπηρεσίες και τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση εμπίπτουν στις κλάσεις 1 έως 35, 39, 40 και 42 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, της 15ης Ιουνίου 1957, για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν, για καθεμία από τις κλάσεις αυτές, στην ακόλουθη περιγραφή:

– κλάση 1: «Χημικά προϊόντα προοριζόμενα για τη βιομηχανία, την επιστήμη, τη φωτογραφία, τη γεωργία, την κηπουρική και τη δασοκομία· ακατέργαστες συνθετικές ρητίνες, ακατέργαστα πλαστικά υλικά· λιπάσματα (φυσικά ή χημικά)· μίγματα για πυροσβεστήρες· μέσα βαφής (σκληρύνσεως) και χημικά παρασκευάσματα για τη συγκόλληση μετάλλων· χημικά προϊόντα για τη συντήρηση τροφίμων· ύλες βυρσοδεψίας· κολλώδεις ουσίες για βιομηχανική χρήση»·

– κλάση 2: «Χρώματα, βερνίκια, λάκες· μέσα προφυλάξεως κατά της σκωρίας και μέσα συντηρήσεως ξύλου· χρωστικές ουσίες· αντιδιαβρωτικές ουσίες· ακατέργαστες φυσικές ρητίνες· μέταλλα σε φύλλα (ελάσματα) και σε μορφή σκόνης για ζωγράφους, διακοσμητές, τυπογράφους και καλλιτέχνες»·

– κλάση 3: «Λευκαντικά παρασκευάσματα και άλλες ύλες για πλύσιμο· παρασκευάσματα για καθαρισμό, στίλβωση, αφαίρεση λίπους και απόξεση· σαπούνια· είδη αρωματοποιίας, αιθέρια έλαια, καλλυντικά, λοσιόν για τα μαλλιά, οδοντόπαστες»·

– κλάση 4: «Βιομηχανικά έλαια και λίπη· λιπαντικά· συνθέσεις για απορρόφηση, εμποτισμό και στερέωση σκόνης·· καύσιμα (συμπεριλαμβανομένων και των καυσίμων για κινητήρες) και φωτιστικές ουσίες· κεριά και θρυαλλίδες»·

– κλάση 5: «Παρασκευάσματα φαρμακευτικά, κτηνιατρικά και υγιεινής· διαιτητικές ουσίες για ιατρικές χρήσεις, παιδικές τροφές· έμπλαστρα, υλικό επιδέσμων· υλικά σφραγίσεως δοντιών και οδοντιατρικό κερί· απολυμαντικά· παρασκευάσματα για την καταπολέμηση ζιζανίων και επιβλαβών ζώων· παρασιτοκτόνα και μυκητοκτόνα» ·

– κλάση 6: «Κοινά μέταλλα (ακατέργαστα και ημικατεργασμένα) και κράματα αυτών· μεταλλικά υλικά οικοδομών· λυόμενες μεταλλικές κατασκευές· μεταλλικά υλικά για σιδηροδρόμους· μη ηλεκτρικά καλώδια και μεταλλικά σύρματα· είδη κλειθροποιίας και σιδηροπωλείου· μεταλλικοί σωλήνες· χρηματοκιβώτια· μεταλλικά προϊόντα περιλαμβανόμενα στην κλάση 6· μεταλλεύματα»·

– κλάση 7: «Μηχανές, συγκεκριμένα μηχανές για την επεξεργασία μετάλλου, ξύλου, χαρτιού, υφασμάτων, πλαστικών υλών και κατασκευαστικών υλικών· μηχανές για οικιακή χρήση και για το γραφείο περιλαμβανόμενες στην κλάση 7· μηχανήματα κατεργασίας· κινητήρες (εξαιρέσει των κινητήρων οχημάτων)· συμπλέκτες και όργανα μεταδόσεως κινήσεως (εξαιρέσει αυτών που προορίζονται για οχήματα)· βαρέα μηχανήματα για τη γεωργία (συμπεριλαμβανομένων στην κλάση 7)· εκκολαπτικές μηχανές»·

– κλάση 8: «Χειροκίνητα εργαλεία· χειροκίνητα σκεύη οικιακής και κηπουρικής χρήσης, καθώς και για την επεξεργασία μετάλλου, ξύλου, χαρτιού, υφάσματος, τεχνητών και δομικών υλικών, περιλαμβανομένων στην κλάση 8· όργανα κοπής, πιρούνια, κουτάλια· αιχμηρά όπλα· ξυράφια»·

– κλάση 9: «Συσκευές και όργανα επιστημονικά, ναυτικά, τοπογραφικά, ηλεκτρικά, φωτογραφικά, κινηματογραφικά, οπτικά, στάθμισης, μέτρησης, σήμανσης, ελέγχου (επιθεώρησης), βοηθείας (διάσωσης) και διδασκαλίας· ηλεκτρικές συσκευές και όργανα (συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 9)· συσκευές για την εγγραφή, τη μετάδοση, την αναπαραγωγή ήχου και εικόνας· μέσα μαγνητικών εγγραφών, δίσκοι εγγραφών· αυτόματοι πωλητές και μηχανισμοί τιθέμενοι σε κίνηση με την εισαγωγή νομίσματος ή κέρματος· ταμειακές μηχανές, αριθμομηχανές (υπολογιστικές μηχανές), εξοπλισμός για την επεξεργασία δεδομένων και ηλεκτρονικοί υπολογιστές· πυροσβεστήρες»·

– κλάση 10: «Χειρουργικά, ιατρικά, οδοντιατρικά και κτηνιατρικά όργανα και εργαλεία, τεχνητά μέλη, μάτια και δόντια· ορθοπεδικά είδη· υλικό χειρουργικής ραφής»·

– κλάση 11: «Συσκευές και συστήματα φωτισμού, θέρμανσης, παραγωγής ατμού, ψησίματος, ψύξης, αποξήρανσης, αερισμού, διανομής ύδατος και εγκαταστάσεις υγιεινής»·

– κλάση 12: «Οχήματα· μηχανήματα κινήσεως στο έδαφος, στον αέρα ή στο νερό»·

– κλάση 13: «Πυροβόλα όπλα· πυρομαχικά και βλήματα· εκρηκτικές ύλες· πυροτεχνήματα»·

– κλάση 14: «Πολύτιμα μέταλλα και κράματα αυτών, είδη κατασκευασμένα ή επιστρωμένα με τα υλικά αυτά συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 14· κοσμήματα, είδη χρυσοχοΐας, πολύτιμοι λίθοι· είδη ωρολογοποιίας και άλλα χρονομετρικά όργανα»·

– κλάση 15: «Μουσικά όργανα»·

– κλάση 16: «Χαρτί, χαρτόνι και είδη από αυτά τα υλικά συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 16· έντυπο υλικό· υλικό βιβλιοδεσίας· φωτογραφίες· είδη χαρτοπωλείου· κολλώδεις ύλες για χαρτικά ή οικιακές χρήσεις· υλικά για καλλιτέχνες· χρωστήρες (πινέλα)· γραφομηχανές και είδη γραφείου (εκτός των επίπλων)· παιδαγωγικό ή εκπαιδευτικό υλικό (εκτός συσκευών)· πλαστικά υλικά συσκευασίας, περιλαμβανόμενα στην κλάση 16· παιγνιόχαρτα (τράπουλες)· τυπογραφικά στοιχεία· στερεότυπα (κλισέ)»·

– κλάση 17: «Καουτσούκ, γουταπέρκα, ελαστικό κόμμι, αμίαντος, μαρμαρυγίας (μίκα) καθώς και προϊόντα εξ αυτών συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 17· προϊόντα από ημικατεργασμένες πλαστικές ύλες· υλικά έμφραξης, στεγανοποίησης και μόνωσης· εύκαμπτοι μη μεταλλικοί σωλήνες»·

– κλάση 18: «Δέρμα και απομιμήσεις δέρματος, όπως επίσης προϊόντα από αυτά συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 18· δέρματα ζώων, κιβώτια ταξιδίου και βαλίτσες· ομπρέλες, αλεξήλια και ράβδοι περιπάτου· μαστίγια, ιπποσκευές και είδη σελοποιίας»·

– κλάση 19: «Μη μεταλλικά υλικά κατασκευών· μη μεταλλικοί άκαμπτοι σωλήνες κατασκευών· άσφαλτος, πίσσα και βιτύμιο· λυόμενες μη μεταλλικές κατασκευές· μη μεταλλικά μνημεία»·

– κλάση 20: «Έπιπλα, καθρέφτες, πλαίσια (κορνίζες)· είδη (συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 20) από ξύλο, φελλό, καλάμι, βρύουλα, λυγαριά, κέρατο, κόκκαλο, ελεφαντοστό, κόκκαλο φάλαινας, ταρταρούγα, ήλεκτρο, μαργαριτάρι, σηπιόλιθο ή πλαστικό»·

– κλάση 21: «Μικρά σκεύη (συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 21) και δοχεία οικιακής και μαγειρικής χρήσης (μη κατασκευασμένα ή επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα)· χτένια και σφουγγάρια· βούρτσες (εκτός πινέλων)· υλικά ψηκτροποιίας· είδη καθαρισμού· συρματόβουρτσες· ακατέργαστο ή ημικατεργασμένο γυαλί (εκτός της οικοδομικής υάλου)· είδη υαλοποιίας, πορσελάνη και φαγεντιανά συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 21»·

– κλάση 22: «Σχοινιά, σπάγκοι, δίχτυα, σκηνές, τεντόπανα καλύμματα, ιστία, σάκοι και σακούλες (συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 22)· υλικά παραγεμίσματος εκτός καουτσούκ και πλαστικών υλών· ακατέργαστες υφαντικές ίνες»·

– κλάση 23: «Υφαντουργικά νήματα και κλωστές»·

– κλάση 24: «Υφάσματα και είδη υφαντουργίας συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 24· κλινοσκεπάσματα και τραπεζομάντηλα»·

– κλάση 25: «Ενδύματα, υποδήματα, είδη πιλοποιΐας»·

– κλάση 26: «Δαντέλες και κεντήματα, κορδέλες και σειρήτια· κουμπιά, αγκράφες, κόπιτσες, καρφίτσες και βελόνες· τεχνητά άνθη»·

– κλάση 27: «Τάπητες, ψάθες, χαλάκια, τάπητες λινελαίου και άλλα είδη επίστρωσης πατώματος· επενδύσεις τοίχων όχι από ύφασμα»·

– κλάση 28: «Παιχνίδια, αθύρματα· είδη γυμναστικής και αθλητισμού συμπεριλαμβανόμενα στην κλάση 24· διακοσμήσεις χριστουγεννιάτικων δένδρων»·

– κλάση 29: «Κρέατα, ψάρια, πουλερικά και κυνήγια· εκχυλίσματα κρέατος· φρούτα και λαχανικά διατηρημένα (κονσέρβες), αποξηραμένα και μαγειρεμένα· ζελατίνες, μαρμελάδες, κομπόστες· αυγά, γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα· έλαια και λίπη βρώσιμα»·

– κλάση 30: «Καφές, τσάι, κακάο, ζάχαρη, ρύζι, ταπιόκα, σάγο (αλεύρι κολλαρίσματος), υποκατάστατα καφέ· άλευρα και παρασκευάσματα από δημητριακά· άρτος, γλυκά και ζαχαρώδη, παγωτά· μέλι, σιρόπι μελάσας· μαγιά, μπέικιν πάουντερ· αλάτι, μουστάρδα· ξίδι, σάλτσες (καρυκεύματα)· μπαχαρικά· πάγος»·

– κλάση 31: «Προϊόντα γεωργικά, κηπουρικά, δασικά και σπόροι περιλαμβανόμενα στην κλάση 31· ζώντα ζώα· νωπά φρούτα και λαχανικά· σπόροι για σπορά, φυσικά φυτά και άνθη· ζωοτροφές· βύνη»·

– κλάση 32: «Ζύθος· ύδατα μεταλλικά και αεριούχα και άλλα ποτά μη οινοπνευματώδη· ποτά και χυμοί φρούτων· σιρόπια και άλλα παρασκευάσματα για ποτά»·

– κλάση 33: «Αλκοολούχα ποτά (εκτός ζύθου)»·

– κλάση 34: «Καπνός· είδη για καπνιστές· σπίρτα»·

– κλάση 35: «Διαφήμιση»·

– κλάση 39: «Μεταφορές· συσκευασία και αποθήκευση εμπορευμάτων»·

– κλάση 40: «Επεξεργασία υλικών· ανακύκλωση υλικών συσκευασίας»·

– κλάση 42: «Απομάκρυνση απορριμμάτων· προγραμματισμός ηλεκτρονικών υπολογιστών».

4 Ο κανονισμός χρήσεως του επίμαχου σήματος που προσκομίστηκε μαζί με την αίτηση καταχωρίσεως προβλέπει, μεταξύ άλλων, στο σημείο 6, ότι το επίμαχο σήμα έχει δημιουργηθεί «με σκοπό να παρέχει στους καταναλωτές και στο εμπόριο τη δυνατότητα αναγνωρίσεως των συσκευασιών που αποτελούν μέρος του [δ]ιττού [σ]υστήματος, για τις οποίες θεσπίστηκε εισφορά χρηματοδοτήσεως του συστήματος, και των προϊόντων που περιέχονται στις συσκευασίες αυτές, καθώς και τη δυνατότητα διακρίσεώς τους από άλλες συσκευασίες και άλλα προϊόντα […]».

5 Το επίμαχο σήμα καταχωρίσθηκε ως συλλογικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 19 Ιουλίου 1999, με αριθμό 298273, για όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που απαριθμούνται στη σκέψη 3 ανωτέρω.

6 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2006 και στις 17 Μαΐου 2016, ανανεώθηκε η καταχώριση του επίμαχου σήματος.

7 Στις 2 Νοεμβρίου 2012, η αντίδικος στη διαδικασία ενώπιον του EUIPO, Halston Properties, s. r. o., υπέβαλε αίτηση εκπτώσεως του δικαιούχου από το δικαίωμα επί του επίμαχου σήματος, βάσει του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009 [νυν άρθρο 58, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 2017/1001], για τον λόγο ότι το σήμα αυτό δεν είχε αποτελέσει αντικείμενο ουσιαστικής χρήσεως για τα προϊόντα για τα οποία είχε καταχωρισθεί. Η αίτηση αυτή στρεφόταν κατά του συνόλου των προϊόντων των κλάσεων 1 έως 34 που απαριθμούνται στη σκέψη 3 ανωτέρω. Δεν προσβλήθηκαν οι υπηρεσίες για τις οποίες είχε καταχωριστεί το επίμαχο σήμα.

8 Η προσφεύγουσα προσκόμισε πληθώρα εγγράφων που αφορούσαν τη χρήση του επίμαχου σήματος. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται διάφορες συμβάσεις παραχωρήσεως αδειών χρήσεως και άλλα έγγραφα σχετικά με τη χρήση του επίμαχου σήματος σε συσκευασίες.

9 Με απόφαση της 26ης Μαΐου 2015, το τμήμα ακυρώσεων του EUIPO δέχθηκε εν μέρει την αίτηση εκπτώσεως και κήρυξε την προσφεύγουσα έκπτωτη των δικαιωμάτων της από τις 2 Νοεμβρίου 2012 για ορισμένα προϊόντα (στο εξής: τα επίδικα προϊόντα), δηλαδή για όλα τα προϊόντα των κλάσεων 1 έως 34 που απαριθμούνται στη σκέψη 3, ανωτέρω, πλην των ακόλουθων προϊόντων:

– κλάση 6: «Μεταλλικές συσκευασίες περιλαμβανόμενες στην κλάση 6»·

– κλάση 16: «Συσκευασίες από χαρτί, χαρτόνι, περιλαμβανόμενες στην κλάση 16· πλαστικά υλικά συσκευασίας, περιλαμβανόμενα στην κλάση 16»·

– κλάση 17: «Συσκευασίες από καουτσούκ, γουταπέρκα, ελαστικό κόμμι, αμίαντο, μαρμαρυγία (μίκα), περιλαμβανόμενες στην κλάση 17»·

– κλάση 18: «Συσκευασίες από δέρμα και απομιμήσεις δέρματος, περιλαμβανόμενες στην κλάση 18»·

– κλάση 20: «Συσκευασίες από ξύλο, φελλό, καλάμι, βρύουλα, λυγαριά, σηπιόλιθο ή πλαστικό περιλαμβανόμενες στην κλάση 20»·

– κλάση 21: «Δοχεία συσκευασίας οικιακής και μαγειρικής χρήσης (μη κατασκευασμένα ή επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα)· συσκευασίες από γυαλί, πορσελάνη και φαγεντιανά περιλαμβανόμενες στην κλάση 21»·

– κλάση 22: «Προϊόντα συσκευασίας περιλαμβανόμενα στην κλάση 22»·

– κλάση 24: «Συσκευασίες από ύφασμα, περιλαμβανόμενες στην κλάση 24».

10 Στις 8 Ιουλίου 2015, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του EUIPO, δυνάμει των άρθρων 58 έως 64 του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρων 66 έως 71 του κανονισμού 2017/1001), κατά της αποφάσεως του τμήματος ακυρώσεων με την οποία είχε κηρυχθεί έκπτωτη των δικαιωμάτων της για τα επίδικα προϊόντα.

11 Με απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2017 (υπόθεση R 1357/2015-5) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το πέμπτο τμήμα προσφυγών του EUIPO απέρριψε την προσφυγή. Ειδικότερα, έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι είχε χρησιμοποιήσει το επίμαχο σήμα σύμφωνα με τη βασική λειτουργία του, που είναι η εγγύηση της ταυτότητας προελεύσεως των επίδικων προϊόντων. Συναφώς, το ως άνω τμήμα προσφυγών επισήμανε, καταρχάς, ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη ότι το επίμαχο σήμα ήταν συλλογικό σήμα, το οποίο, υπό την ιδιότητά του αυτή, χρησιμοποιείται κατά τρόπο που εξασφαλίζει τη διατήρηση των δικαιωμάτων του δικαιούχου του, εφόσον χρησιμοποιείται σύμφωνα με τη λειτουργία του ως ένδειξη προελεύσεως των προϊόντων και υπηρεσιών των μελών της ενώσεως. Στη συνέχεια, το ζήτημα αν το επίμαχο σήμα χρησιμοποιήθηκε ως ένδειξη της προελεύσεως των προϊόντων για τα οποία καταχωρίσθηκε έπρεπε να εκτιμηθεί βάσει της αντιλήψεως του ενδιαφερόμενου κοινού, το οποίο, εν προκειμένω, συνέδεε το επίμαχο σήμα «με μια οικολογική συμπεριφορά της επιχειρήσεως» και εκλάμβανε το σήμα αυτό ως ένδειξη ότι τα απορρίμματα συσκευασιών τα οποία προσδιορίζονται από το σημείο αυτό μπορούν να συλλεγούν, και ακολούθως να ανακτηθούν, σε δοχεία ή σάκους απορριμμάτων που προβλέπονται ειδικώς για τον σκοπό αυτό.

12 Το τμήμα προσφυγών παρατήρησε ότι, στο μέτρο που, για τον μέσο ενδιαφερόμενο καταναλωτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η σημασία του επίμαχου σήματος περιορίζεται στην ένδειξη ότι τα απορρίμματα συσκευασιών που προσδιορίζονται από το σήμα αυτό μπορούν να συλλεγούν και να ανακτηθούν σύμφωνα με ορισμένο σύστημα, το επίμαχο σήμα, κατά την αντίληψη του καταναλωτή αυτού, δεν έχει χρησιμοποιηθεί ως ένδειξη της προελεύσεως των επίδικων προϊόντων. Ακόμη κι αν η συσκευασία και το προϊόν εμφανίζονται ως ένα «ενιαίο σύνολο» κατά την πώληση, ο ενδιαφερόμενος καταναλωτής είναι απολύτως σε θέση να διακρίνει μεταξύ ενός σήματος που δηλώνει την εμπορική προέλευση του προϊόντος και ενός σήματος που σηματοδοτεί την ανάκτηση των απορριμμάτων κενών και χρησιμοποιημένων συσκευασιών, μετά το άνοιγμα της συσκευασίας, τη χρήση ή την κατανάλωση αυτού του ίδιου του προϊόντος από τον καταναλωτή. Δεδομένου ότι ένα προϊόν στη συσκευασία του οποίου είναι εμφανές το επίμαχο σήμα ουδόλως διακρίνεται από πανομοιότυπο προϊόν του οποίου η συσκευασία δεν φέρει το σήμα αυτό, το επίμαχο σήμα δεν δηλώνει, συνεπώς, ορισμένη ιδιότητα των προϊόντων.

13 Επίσης, κατά το τμήμα προσφυγών, η προσφεύγουσα δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι η χρήση του επίμαχου σήματος είχε ως σκοπό την εξεύρεση ή διατήρηση δυνατοτήτων πωλήσεως των επίδικων προϊόντων. Το σύνολο των προσκομισθέντων εγγράφων αφορά τη χρήση του επίμαχου σήματος σε σχέση με συσκευασίες πωλήσεως.

Αιτήματα των διαδίκων

14 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

– να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.

15 Το EUIPO ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

16 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει έναν μόνο λόγο, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/1001), σε συνδυασμό με το άρθρο 66 του ίδιου κανονισμού (νυν άρθρο 74, του κανονισμού 2017/1001).

17 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι τα έγγραφα που προσκόμισε δεν αποδεικνύουν την εμπορική χρήση του επίμαχου σήματος μόνο για τις συσκευασίες προϊόντων, αλλά και για τα συσκευασμένα επίδικα προϊόντα.

18 Πρώτον, κατά την άποψή της, το EUIPO παρέλειψε να λάβει υπόψη ότι τα αποδεικτικά στοιχεία της χρήσεως δεν αφορούν μόνον τις συσκευασίες που πωλούνται αυτοτελώς, αλλά και τις συσκευασίες πωλήσεως, δηλαδή τις συσκευασίες που προσφέρονται μαζί με το προϊόν κατά την πώληση ως ενιαίο σύνολο. Πρόκειται για πολλαπλή σήμανση του προϊόντος στη συνήθη συσκευασία του με την οποία είναι εξοικειωμένο το κοινό.

19 Δεύτερον, η προσφεύγουσα εκτιμά ότι, όπως προκύπτει από τον κανόνα 22, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού 40/94 [νυν άρθρο 10, παράγραφος 4, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/625 της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2018, για τη συμπλήρωση του κανονισμού 2017/1001, και για την κατάργηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2017/1430 (ΕΕ 2018, L 104, σ. 1)], η απεικόνιση του επίμαχου σήματος σε συσκευασίες των επίδικων προϊόντων αποδεικνύει άμεσα ότι το επίμαχο σήμα αποτέλεσε αντικείμενο χρήσεως ικανής να εξασφαλίσει τη διατήρηση των δικαιωμάτων του δικαιούχου του. Το κοινό αντιλαμβάνεται, κατά κανόνα, ένα σημείο που έχει τεθεί στη συσκευασία ως διακριτικό του προϊόντος και όχι της συσκευασίας του.

20 Τρίτον, κατά την προσφεύγουσα, το κοινό δεν αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα υπό την έννοια ότι η εν λόγω συσκευασία έχει ορισμένη υλική ιδιότητα ή προέρχεται από συγκεκριμένο προμηθευτή συσκευασιών, αλλά, βάσει του σημείου 6 του κανονισμού χρήσεως του επίμαχου σήματος και σύμφωνα με την ειδική λειτουργία του συλλογικού σήματος, υπό την έννοια ότι η συσκευασία αποτελεί μέρος ενός πρόσφορου συστήματος διαχειρίσεως απορριμμάτων και, παράλληλα, υπό την έννοια ότι ο παραγωγός των επίδικων προϊόντων αποτελεί μέρος του συστήματος παραχωρήσεως αδειών της προσφεύγουσας. Τούτο ισχύει και για τον πρόσθετο λόγο ότι οι χρήστες του επίμαχου σήματος δεν είναι προμηθευτές συσκευασιών, αλλά πωλητές ή παραγωγοί συσκευασμένων προϊόντων.

21 Περαιτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το επίμαχο σήμα δηλώνει και ορισμένες άυλες ιδιότητες των επίδικων προϊόντων. Συγκεκριμένα επισημαίνει ότι τα επίδικα προϊόντα προέρχονται από επιχείρηση η οποία έχει επενδύσει οικονομικά για τη διάθεση της συσκευασίας κατά την έννοια της

οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ 2008, L 312, σ. 3), και ότι οι δαπάνες στις οποίες αυτή υποβλήθηκε για τον σκοπό αυτό μπορούν να διασφαλίσουν την καλύτερη ανακύκλωση των χρησιμοποιημένων συσκευασιών, να αποτρέψουν περιττές δαπάνες συσκευασίας, να διευκολύνουν τη δημόσια διάθεση των απορριμμάτων και, τέλος, να προστατεύσουν το περιβάλλον κατά το μέγιστο δυνατό. Η ιδέα στην οποία παραπέμπει το επίμαχο σήμα και η οποία γίνεται αντιληπτή από το ενδιαφερόμενο κοινό συνδέεται με συγκεκριμένο χαρακτηριστικό, δηλαδή ορισμένη συμπεριφορά της επιχειρήσεως. Υπό την έννοια αυτή, το επίμαχο σήμα εκφράζει μια άυλη ιδιότητα των επίδικων προϊόντων. Ο καταναλωτής δεν θα αποφασίσει για τη συσκευασία αυτή καθαυτή, αλλά για το προϊόν που περιέχεται στη συσκευασία, επειδή το προϊόν αυτό προέρχεται από επιχείρηση η οποία έχει επενδύσει οικονομικά για τη συσκευασία του συγκεκριμένου προϊόντος, ούτως ώστε η συσκευασία αυτή και οι συσκευασίες αυτού του είδους να διατίθενται κατά την έννοια της οδηγίας 2008/98.

22 Το EUIPO αμφισβητεί τα ανωτέρω επιχειρήματα.

23 Καταρχάς πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, «[ε]άν, εντός προθεσμίας πέντε ετών από την καταχώριση, ο δικαιούχος δεν έχει κάνει ουσιαστική χρήση του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα στην Ένωση για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες αυτό έχει καταχωρισθεί, ή εάν έχει αναστείλει τη χρήση του επί μια συνεχή πενταετία, το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπόκειται στις κυρώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, εκτός εάν υπάρχει εύλογος αιτία για τη μη χρήση».

24 Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009, ο δικαιούχος του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του, κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται ενώπιον του EUIPO ή κατόπιν ανταγωγής αφού έχει ασκηθεί αγωγή για παραποίηση/απομίμηση, αν, επί διάστημα πέντε συναπτών ετών, δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση στην Ένωση του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία έχει καταχωρισθεί και δεν υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση. Το άρθρο 51 του κανονισμού 207/2009 εφαρμόζεται και στα συλλογικά σήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βάσει του άρθρου 66, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009.

25 Δυνάμει του κανόνα 22, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού 2868/95 (νυν άρθρο 10, παράγραφοι 3 και 4, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/625) που εφαρμόζεται στις διαδικασίες για την κήρυξη εκπτώσεως σύμφωνα με τον κανόνα 40, παράγραφος 5, του ίδιου κανονισμού (νυν άρθρο 19, παράγραφος 1, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/625), τα αποδεικτικά στοιχεία της χρήσεως αφορούν τον τόπο, τον χρόνο, την έκταση και τη φύση της χρήσεως του σήματος και περιορίζονται, καταρχήν, στην προσκόμιση δικαιολογητικών, όπως συσκευασιών, ετικετών, τιμοκαταλόγων, καταλόγων, τιμολογίων, φωτογραφιών, διαφημιστικών καταχωρίσεων σε εφημερίδες, καθώς και γραπτών βεβαιώσεων και δηλώσεων κατά το άρθρο 78, παράγραφος 1, στοιχείο στ′, του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 97, παράγραφος 1, στοιχείο στ′, του κανονισμού 2017/1001).

26 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, ουσιαστική χρήση ενός σήματος γίνεται όταν αυτό χρησιμοποιείται σύμφωνα με τη βασική του λειτουργία, που συνίσταται στην εγγύηση της ταυτότητας προελεύσεως των προϊόντων και υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωριστεί, με σκοπό την εξεύρεση ή διατήρηση δυνατοτήτων πωλήσεως των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών, αποκλειομένης της συμβολικής χρήσεως που αποσκοπεί μόνο στη διατήρηση των δικαιωμάτων που παρέχει το σήμα (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 11ης Μαρτίου 2003, Ansul, C-40/01, EU:C:2003:145, σκέψη 43). Συναφώς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, ομοίως, η βασική λειτουργία ενός συλλογικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες των μελών της δικαιούχου του σήματος ενώσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων (βλ., συναφώς, απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2017, The Tea Board κατά EUIPO, C-673/15 P έως C-676/15 P, EU:C:2017:702, σκέψη 63).

27 Η εκτίμηση της ουσιαστικής χρήσεως του σήματος πρέπει να στηρίζεται στο σύνολο των γεγονότων και περιστάσεων που είναι ικανά να αποδείξουν την πραγματική εμπορική εκμετάλλευσή του, όπως είναι ιδίως οι χρήσεις του σήματος που θεωρούνται, στον οικείο οικονομικό τομέα, δικαιολογημένες για τη διατήρηση ή κατάκτηση μεριδίων αγοράς υπέρ των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προστατεύει το σήμα, η φύση των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών, τα χαρακτηριστικά της αγοράς, η έκταση και η συχνότητα χρήσεως του σήματος [βλ. απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2008, Boston Scientific κατά ΓΕΕΑ – Terumo (CAPIO), T-325/06, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2008:338, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].

28 Εξάλλου, η ουσιαστική χρήση ενός σήματος δεν αποδεικνύεται από πιθανότητες ή εικασίες, αλλά πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένα και αντικειμενικά στοιχεία που να αποδεικνύουν την αποτελεσματική και επαρκή χρήση του σήματος στην οικεία αγορά [βλ. απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2009, Cohausz κατά ΓΕΕΑ – Izquierdo Faces (acopat), T-409/07, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2009:354, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία]. Απαιτείται σφαιρική αξιολόγηση η οποία να λαμβάνει υπόψη όλους τους παράγοντες που ασκούν επιρροή στη συγκεκριμένη υπόθεση και η οποία να γίνεται με δεδομένο ότι υφίσταται αμφίδρομη σχέση μεταξύ των συνεκτιμώμενων παραγόντων [βλ. απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2011, Advance Magazine Publishers κατά ΓΕΕΑ – Capela & Irmãos (VOGUE), T-382/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:9, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].

29 Ομοίως, αν ένα σήμα έχει καταχωριστεί για μια αρκετά ευρεία κατηγορία προϊόντων ή υπηρεσιών ώστε να διακρίνονται εντός αυτής πλείονες υποκατηγορίες που μπορούν να θεωρηθούν αυτοτελείς, η απόδειξη της ουσιαστικής χρήσεως του σήματος για μέρος αυτών των προϊόντων ή υπηρεσιών συνεπάγεται προστασία για την ή τις υποκατηγορίες στις οποίες ανήκουν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τις οποίες πράγματι χρησιμοποιήθηκε το σήμα [βλ., συναφώς, αποφάσεις της 14ης Ιουλίου 2005, Reckitt Benckiser (España) κατά ΓΕΕΑ – Aladin (ALADIN), T-126/03, EU:T:2005:288, σκέψη 45, και της 13ης Φεβρουαρίου 2007, Mundipharma κατά ΓΕΕΑ – Altana Pharma (RESPICUR), T-256/04, EU:T:2007:46, σκέψη 23].

30 Ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να εξετασθεί υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων.

31 Καταρχάς πρέπει να διευκρινιστεί ότι, δεδομένου ότι η αντίδικος στη διαδικασία ενώπιον του EUIPO κατέθεσε την αίτησή της για την κήρυξη εκπτώσεως στο EUIPO στις 2 Νοεμβρίου 2012, η περίοδος των πέντε ετών του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009 εκτείνεται από τις 2 Νοεμβρίου 2007 έως την 1η Νοεμβρίου 2012 (στο εξής: οικεία περίοδος).

32 Εξάλλου πρέπει να υπομνησθεί ότι το αντικείμενο της προσφυγής περιορίζεται μόνο στο ζήτημα αν η χρήση που εξασφαλίζει τη διατήρηση των δικαιωμάτων του δικαιούχου του επίμαχου σήματος αποδείχθηκε για τα επίδικα προϊόντα. Η προσφυγή δεν αφορά τις συσκευασίες των κλάσεων 6, 16 έως 18, 20 έως 22 και 24, ως προς τις οποίες η προσφεύγουσα δεν εξέπεσε των δικαιωμάτων της.

33 Όπως ορθώς διαπίστωσε η προσφεύγουσα, το τμήμα προσφυγών δεν αμφισβήτησε το γεγονός ότι το επίμαχο σήμα αποτέλεσε αντικείμενο ουσιαστικής χρήσεως ως συλλογικό σήμα σε πολλά κράτη μέλη της Ένωσης και σε κάθε είδους συσκευασίες προϊόντων. Λαμβανομένου υπόψη ότι, βάσει της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 29 ανωτέρω, η απόδειξη της ουσιαστικής χρήσεως του επίμαχου σήματος για μέρος αυτών των προϊόντων συνεπάγεται προστασία μόνο για την ή τις υποκατηγορίες στις οποίες ανήκουν τα προϊόντα για τα οποία πράγματι χρησιμοποιήθηκε το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τίθεται, συνεπώς, το ζήτημα αν, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η απόδειξη της ουσιαστικής χρήσεως του επίμαχου σήματος στις συσκευασίες συνεπάγεται επίσης την απόδειξη της ουσιαστικής χρήσεώς του και στα συσκευασμένα προϊόντα αυτά καθαυτά.

34 Συναφώς, το τμήμα προσφυγών έκρινε, στο σημείο 31 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η χρήση που εξασφαλίζει τη διατήρηση των δικαιωμάτων του δικαιούχου μπορεί να αποδειχθεί και με την προσκόμιση των συσκευασιών, σύμφωνα με τον κανόνα 22, παράγραφος 4, του κανονισμού 2868/95.

Αποφάνθηκε, εντούτοις, ορθώς ότι τούτο δεν απαλλάσσει την προσφεύγουσα από την υποχρέωση να αποδείξει ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται όντως ότι το επίμαχο σήμα στις συσκευασίες χρησιμοποιείται ως σήμα των επίδικων προϊόντων.

35 Πράγματι, προκειμένου η χρήση ενός σήματος να χαρακτηρισθεί ως «ουσιαστική» πρέπει να πρόκειται για χρήση η οποία συνάδει με τη βασική λειτουργία του σήματος, που είναι η εγγύηση, στον καταναλωτή ή στον τελικό χρήστη, της ταυτότητας προελεύσεως του προϊόντος ή υπηρεσίας, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς ενδεχόμενο κίνδυνο συγχύσεως, το εν λόγω προϊόν ή την εν λόγω υπηρεσία από αυτά που έχουν άλλη προέλευση (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 11ης Μαρτίου 2003, Ansul, C-40/01, EU:C:2003:145, σκέψεις 36 και 43). Επομένως, η εκτίμηση της ουσιαστικής χρήσεως του σήματος πρέπει να στηρίζεται στην αντίληψη του ενδιαφερόμενου κοινού.

36 Εν προκειμένω, πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι τα επίδικα προϊόντα απευθύνονται κυρίως στο ευρύ κοινό, όπως είναι, για παράδειγμα, οι καταναλωτές απορρυπαντικών και καλλυντικών, φαρμάκων, εργαλείων και οικιακών συσκευών, ηλεκτρικών συσκευών, προϊόντων ενδύσεως, τροφίμων, προϊόντων τέρψης, ποτών, ειδών επιπλώσεως, και ότι το εξειδικευμένο κοινό αποτελεί επίσης μέρος του ενδιαφερόμενου κοινού, όπως για παράδειγμα οι ειδικοί στον τομέα της γεωργίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας. Δεύτερον, το τμήμα προσφυγών ορθώς αποφάνθηκε ότι μπορεί να συναχθεί, συνεπώς, ότι το ενδιαφερόμενο κοινό θα επιδείξει συνήθη έως αυξημένο βαθμό προσοχής για τα επίδικα προϊόντα, στα οποία περιλαμβάνονται, αφενός, καταναλωτικά αγαθά και αντικείμενα καθημερινής χρήσεως, αλλά και, αφετέρου, προϊόντα για την απόκτηση των οποίων απαιτούνται αυξημένες δαπάνες ή τα οποία θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές οικονομικές, οικολογικές ή υγειονομικές επιπτώσεις, όπως για παράδειγμα τα χημικά προϊόντα, τα βιομηχανικά έλαια, τα λιπαντικά, τα υλικά συντηρήσεως του ξύλου κατά της διαβρώσεως, τα απολυμαντικά, τα φάρμακα, οι εργαλειομηχανές, τα φαρμακευτικά προϊόντα και τα οχήματα. Εξάλλου, πρέπει να επισημανθεί ότι, εν πάση περιπτώσει, ο προσδιορισμός του ενδιαφερόμενου κοινού από το τμήμα προσφυγών και οι εκτιμήσεις του σχετικά με τον βαθμό προσοχής δεν αμφισβητήθηκαν από τους διαδίκους.

37 Όσον αφορά το ζήτημα του ενδιαφερόμενου κοινού, το τμήμα προσφυγών ορθώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε τη χρήση του επίμαχου σήματος σύμφωνα με τη βασική λειτουργία του, η οποία έγκειται στην εγγύηση της ταυτότητας προελεύσεως των επίδικων προϊόντων.

38 Ειδικότερα, ορθώς το τμήμα προσφυγών, παραπέμποντας συναφώς στις διαπιστώσεις του Γενικού Δικαστηρίου στην απόφαση της 24ης Μαΐου 2007, Duales System Deutschland κατά Επιτροπής (T-151/01, EU:T:2007:154, σκέψη 159), έκρινε ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα που τίθεται επί της συσκευασίας ως ένδειξη ότι η συσκευασία αυτή μπορεί να συλλεγεί και να ανακτηθεί σύμφωνα με ορισμένο σύστημα. Πράγματι, όπως ορθώς υποστηρίζει το τμήμα προσφυγών, είναι παγκοίνως γνωστό και, επιπλέον, αποδεικνύεται από τα έγγραφα που προσκόμισε η προσφεύγουσα ότι το ενδιαφερόμενο κοινό είναι εξοικειωμένο με το επίμαχο σήμα και γνωρίζει εδώ και πολλά έτη τα συστήματα ανακτήσεως των απορριμμάτων συσκευασίας. Κατά τις διαπιστώσεις του τμήματος προσφυγών, το οποίο παραπέμπει σε μελέτη ενός γερμανικού ινστιτούτου δημοσκοπήσεων την οποία προσκόμισε η προσφεύγουσα, το 98 τοις εκατό των ερωτηθέντων το 2003 στη Γερμανία γνώριζε το επίμαχο σήμα και το 78 τοις εκατό του γερμανικού πληθυσμού χαρακτήριζε, κατά το ίδιο έτος, το επίμαχο σήμα ως «σημείο τιθέμενο επί των συσκευασιών ως ένδειξη προς τον καταναλωτή ότι οι συσκευασίες αυτές απορρίπτονται χωριστά από τα υπόλοιπα απορρίμματα στους κάδους αποκομιδής του διττού συστήματος». Κατά τις ίδιες διαπιστώσεις του τμήματος προσφυγών, το οποίο παραπέμπει συναφώς σε ετήσια έκθεση της Eco-Emballages, μιας παρόμοιας προς την προσφεύγουσα γαλλικής επιχειρήσεως, το επίμαχο σήμα απεικονιζόταν το 2010 στο 95 % των συσκευασιών στη Γαλλία και αναγνωριζόταν από το 75 % του γαλλικού πληθυσμού, το 99,2 % του οποίου προέβαινε σε διαχωρισμό των απορριμμάτων συσκευασίας.

39 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τη διαπίστωση του τμήματος προσφυγών ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα υπό την έννοια ότι η συσκευασία αποτελεί μέρος ενός πρόσφορου συστήματος διαχειρίσεως των απορριμμάτων. Αντιθέτως υποστηρίζει ότι, πέραν της αντιλήψεως αυτής, το κοινό αυτό αντιλαμβάνεται το σήμα υπό την έννοια ότι ο παραγωγός των επίδικων προϊόντων αποτελεί μέρος του συστήματος παραχωρήσεως αδειών της προσφεύγουσας. Το επίμαχο σήμα υποδηλώνει, συνεπώς, μια άυλη ιδιότητα των επίδικων προϊόντων, δηλαδή την οικολογική συμπεριφορά της επιχειρήσεως η οποία παράγει ή διανέμει τα επίδικα προϊόντα. Το κοινό εκλαμβάνει το επίμαχο σήμα που τίθεται επί των συσκευασιών ως σήμα του προϊόντος και όχι της συσκευασίας του.

40 Συναφώς πρέπει να διαπιστωθεί, καταρχάς, ότι οι παρατηρήσεις της προσφεύγουσας είναι εν μέρει αντιφατικές, στο μέτρο που αυτή προβάλλει, αφενός, ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το επίμαχο σήμα ως ένδειξη ότι η συσκευασία πωλήσεως –ως αναπόσπαστο τμήμα ενός ενιαίου συνόλου το οποίο πωλείται μαζί με το προϊόν– αποτελεί μέρος ενός πρόσφορου συστήματος διαχειρίσεως απορριμμάτων και, αφετέρου, ότι το ενδιαφερόμενο κοινό εκλαμβάνει το επίμαχο σήμα που τίθεται επί των συσκευασιών ως σήμα του προϊόντος και όχι της συσκευασίας του.

41 Στη συνέχεια πρέπει να επισημανθεί ότι οι παρατηρήσεις της προσφεύγουσας δεν ασκούν εν προκειμένω καμία επιρροή. Είναι, βεβαίως, αληθές ότι το επίμαχο σήμα, σύμφωνα με τη λειτουργία του ως συλλογικό σήμα, παραπέμπει στο γεγονός ότι ο παραγωγός ή ο διανομέας των επίδικων προϊόντων εντάσσεται στο σύστημα παραχωρήσεως αδειών της προσφεύγουσας και υποδηλώνει, συνεπώς, ορισμένη οικολογική συμπεριφορά της επιχειρήσεως αυτής. Παραμένει εντούτοις γεγονός, όπως ορθώς έκρινε το τμήμα προσφυγών, ότι το ενδιαφερόμενο κοινό μπορεί κάλλιστα να διακρίνει μεταξύ ενός σήματος το οποίο δηλώνει την εμπορική προέλευση του προϊόντος και ενός σήματος το οποίο σηματοδοτεί την ανάκτηση των απορριμμάτων κενών και χρησιμοποιημένων συσκευασιών μετά το άνοιγμα της συσκευασίας, τη χρήση ή την κατανάλωση αυτού του ίδιου του προϊόντος από τον καταναλωτή, ακόμη κι αν η συσκευασία και το προϊόν εμφανίζονται ως ένα «ενιαίο σύνολο» κατά την πώληση. Από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα προκύπτει, εξάλλου, ότι τα ίδια τα προϊόντα συνήθως προσδιορίζονται από σήματα τα οποία ανήκουν σε διαφορετικές εταιρίες.

42 Επομένως, η χρήση του επίμαχου σήματος ως συλλογικού σήματος, το οποίο προσδιορίζει τα προϊόντα των μελών της ενώσεως διακρίνοντάς τα από προϊόντα προερχόμενα από επιχειρήσεις οι οποίες δεν ανήκουν στην ένωση αυτή, θα εκληφθεί από το ενδιαφερόμενο κοινό ως χρήση που αφορά τις συσκευασίες. Η άυλη ιδιότητα την οποία ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι έχει το επίμαχο σήμα και η οποία έγκειται στην οικολογική συμπεριφορά της επιχειρήσεως χάρη στη συμμετοχή της στο σύστημα παραχωρήσεως αδειών της προσφεύγουσας, θα γίνει αντιληπτή από το ενδιαφερόμενο κοινό ως δυνατότητα οικολογικής επεξεργασίας της συσκευασίας και όχι αυτού καθαυτού του συσκευασμένου προϊόντος, το οποίο ενδέχεται να μην προσφέρεται για οικολογική επεξεργασία, όπως τα πυροβόλα όπλα της κλάσεως 13.

43 Τέλος, η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται και από τη διατύπωση του σημείου 6 του κανονισμού χρήσεως του επίμαχου σήματος, κατά το οποίο το επίμαχο σήμα έχει δημιουργηθεί «με σκοπό να παρέχει στους καταναλωτές και στο εμπόριο τη δυνατότητα αναγνωρίσεως των συσκευασιών που αποτελούν μέρος του [δ]ιττού [σ]υστήματος, για τις οποίες θεσπίστηκε εισφορά χρηματοδοτήσεως του συστήματος, και των προϊόντων που περιέχονται στις συσκευασίες αυτές, καθώς και τη δυνατότητα διακρίσεώς τους από άλλες συσκευασίες και άλλα προϊόντα». Συνεπώς, η αντίληψη του ενδιαφερόμενου κοινού για το επίμαχο σήμα δεν αφορά μια άυλη ιδιότητα των επίδικων προϊόντων, αλλά μια άυλη ιδιότητα της συσκευασίας των προϊόντων αυτών, τα οποία εμπίπτουν στο διττό σύστημα που διαχειρίζεται η προσφεύγουσα.

44 Επομένως, ορθώς το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε, στα σημεία 33, 35 και 37 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η προσφεύγουσα δεν μπόρεσε, περαιτέρω, να αποδείξει ότι η χρήση του επίμαχου σήματος είχε ως σκοπό την εξεύρεση ή διατήρηση δυνατοτήτων πωλήσεως έναντι των άλλων επιχειρήσεων, τουλάχιστον όσον αφορά τα επίδικα προϊόντα. Δεδομένου ότι το σήμα είναι γνωστό

στον καταναλωτή μόνον ως ένδειξη της δυνατότητας διαθέσεως των απορριμμάτων συσκευασίας που φέρουν το σήμα αυτό χάρη στις πλησίον ευρισκόμενες εγκαταστάσεις αποκομιδής, η επίθεση του επίμαχου σήματος στη συσκευασία εκφράζει απλώς το γεγονός ότι η επιχείρηση, καθώς και όλοι οι άλλοι οικονομικοί φορείς, συμπεριφέρονται σύμφωνα με την επιταγή της οδηγίας 2008/98, η οποία προβλέπει ότι η υποχρέωση ανακτήσεως των απορριμμάτων συσκευασίας βαρύνει όλες τις επιχειρήσεις.

45 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ότι δηλαδή, στη μάλλον απίθανη περίπτωση πανομοιότυπων προσφορών εκ μέρους των ανταγωνιστών, ο καταναλωτής θα αποφάσιζε μόνο βάσει της ποιότητας της συσκευασίας ενός συσκευασμένου προϊόντος, το επίμαχο σήμα δεν δημιουργεί ούτε διατηρεί δυνατότητες πωλήσεως έναντι των άλλων επιχειρήσεων για τα επίδικα προϊόντα, αλλά μόνο για τη συσκευασία τους.

46 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε, κατά την οικεία περίοδο, ουσιαστική χρήση, που να εξασφαλίζει τη διατήρηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το επίμαχο σήμα για τα επίδικα προϊόντα και, συνεπώς, ο μοναδικός λόγος ακυρώσεως πρέπει να κριθεί αβάσιμος και, ως εκ τούτου, να απορριφθεί.

47 Επομένως, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

48 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα του EUIPO, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά του.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH στα δικαστικά έξοδα.

Kanninen Schwarcz Ηλιόπουλος

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Δεκεμβρίου 2018.

(υπογραφές)